
Ekonomi i ekologisk växtodling & mjölkproduktion

Omläggningsdag Skövde den 27 jan 2011
Eric Hallqvist, Hushållningssällskapet Skaraborg

Växtodling

– jämförelse av täckningsbidrag mellan konventionell och ekologisk odling de senaste 5 åren

Mjök

- jämförelse av täckningsbidrag mellan konventionell och ekologisk mjök 2010

Arbetsgång vid analys av omläggning till ekoproduktion

- Lönsamhetskalkyl över fortsatt konventionell produktion för jämförelse, ta stor hänsyn till tidigare resultat
- Planera växtföljd, djurinnehav, etc
- TB 1 (Intäkter-rörliga kostnader), OBS gårdsspecifikt
- Arbetsbehov/kostnader
- Förslitningskostnader
- Samkostnader, ev justeringar
- Nödvändiga investeringar
- Kapitalbindning/räntor
- Känslighetsanalys OBS

Bidragkalkyl växtodling

Intäkter	- kärna torkad vara - miljöstöd
Rörliga kostnader	- utsäde - kem - gödning - kalkn, flyghavre, kvickrot - KRAV-avgift, PK bortförsel - transport försäljning - inlejda körsor - torkning, rörlig kostnad - analys/avgift/försäkring - drivmedel traktor & tröska - underhåll maskiner - ränta rörelsekapital

Bidragkalkyl växtodling

Intäkter

-Rörliga kostnader

= Täckningsbidrag 1 (TB1)

-Arbetskostnad;

190 kr/tim, 5-7 tim/ha spm, ca 1000-1200 kr/ha

-Fast maskinkostnad; 12000 kr nuvärde

7% avskr, 5% ränta ger ca 1440 kr/ha

= Täckningsbidrag 2 (TB2)

Alt 1 Konventionell växtföljd 2006-2010

	skörd kg/ha	pris kr/kg	TB1	TB2	Övrigt
Höstraps	3200	2,77	2547	-128	
Höstvete	6500	1,55/1,35	4536	1956	85% bröd
Grynhavre	5000	1,36/1,18	2398	-187	
Höstvete	6500	1,55/1,35	4536	1956	85% bröd
Oljelin	1700	3,35	2404	-81	
Genomsnitt			3277	700	
Skördad mängd		467 ton			
Totalt avsaluvärde		809 000 kr			

Alt 2 Eko, Gröngödsling 2006-2010

	skörd kg/ha	pris kr/kg	TB 1	TB 2	Övrigt
Grynhavre	2700	2,42/2,29	4832	2252	85% gryn
Gröngödsling			-793	-1893	
Vårvete	3000	2,85/2,42	6224	3644	75% bröd
Gröngödsling			-793	-1893	
Höstvete	3600	2,44/2,42	6713	4038	75% bröd
Åkerböna	2700	2,89	5447	2894	
Genomsnitt			3609	1507	
Jämförelse mot konventionell			+332	+807	
Skördad mängd		200 ton (467)			
Totalt avsaluvärde		521 000 kr (809 tkr)			

Alt 3 Eko, Intensiv biofer & camelont 2006-2010

	skörd kg/ha	pris kr/kg	TB 1	TB 2	Övrigt
Höstraps	1700	5,34	5927	3442	800 kg*, hackn
Höstvete	4200	2,44/2,42	6862	4092	600 kg*
Åkerböna	3000	2,89	5895	3505	1 hackning
Vårvete	3000	2,85/2,42	4801	2126	600 kg*
Grynhavre	3200	2,42/2,29	4735	2060	600 kg*
Gröngödsling			-793	-1893	

* Biofer 10-3-1

Genomsnitt			4571	2222	
Jämförelse mot konventionell			+1294	+1522	
Skördad mängd		252 ton (467)			
Totalt avsaluvärde		761 000 kr (809 tkr)			

Alt 4 Eko, Vall & nötflyt, låg djurtäthet 2006-2010

	skörd kg/ha	pris kr/kg	TB 1	TB 2	Övrigt
Slåttervall 2år	6324	1,38	5097	1587	2,5 skördar
Höstraps	1300	5,34	4572	1802	50 ton flyt, 40kr
Höstvete	3800	2,44/2,42	6350	3637	25 ton flyt, 40kr
Åkerböna	2700	2,89	5674	3094	
Grynhavre	2700	2,42/2,29	5032	2452	
Genomsnitt			5304	2360	
Jämförelse mot konventionell			+2027	+1660	
Skördad mängd exkl vall			175 ton	(467)	
Totalt avsaluvärde inkl/exkl vall			508/798 000 kr	(809 tkr)	

	Konv. odling	EKO Gröngödsling	EKO, Biofer & Came	EKO, Vall och nötflyt
Summa TB 1	327662	360946	457110	530377
TB 1 per ha	3277	3609	4571	5304
Arbetskostnad	-113561	-90250	-102917	-138383
Fast maskinkst.	-144000	-120000	-132000	-156000
Summa TB 2	70001	150696	222194	235993
TB 2 per ha	700	1507	2222	2360
mängd gröda	467 ton	200 ton	252 ton	386 ton
totalt avsalvärde	808852 kr	521228 kr	728165 kr	798979 kr
miljöstöd totalt	18000 kr	88667 kr	125333 kr	131500 kr
rörl. kst. exkl arbete	-499190 kr	-248949 kr	-396388 kr	-400102 kr

Med antagna förutsättningar

- för 100 ha ger ekoalternativen 30-200 tkr mer i TB 1
- för 100 ha ger ekoalternativen 80-170 tkr mer i TB 2
- mängden minskar mellan 62% & 46%
- värdet minskar mellan 36% & 1%
- rörliga kostnader minskar mellan 50% & 20%

Känslighetsanalys, påverkan TB 1/ha, kr					
Förändring	storlek	Konv	Gröng	Bio+Cam	Vall+flyt
Skörd	- 25%	1849	1231	1729	1786
Pris	- 25%	2023	1283	1820	1998
Insatsvaror	- 25%	1247	600	980	1000

- Risken i eko-odlingen inte större enl. ovan !?
- OBS %-avvikelser, hög skörd/pris större utslag
- Konv: Högre direkta kostnader
- Eko: Högre fasta intäkter från stöd eko
- VARFÖR ÖKAR INTE DEN EKOLOGISKA VÄXTODLINGEN MER?

Ekologisk mjölk ?!

Intresserad bonde

Bra resultat mjölk & vall

Tillräckligt med areal

Inga stora investeringar

= stor lönsamhetspotential

Mjök 2010 – Konventionell vs Ekologisk

Intäkter	Enhet	KONV			EKO		
		Kvant.	Pris	Kronor	Kvant.	Pris	Totalt kronor
Lev mjök, 4,2% f /3,4 % p	kg	9 500	3,25	30 875 kr	8740	3,25	28 405 kr
Lev mjök ekotillägg	kg				8740	1,30	11 362 kr
Kött utslagsko	5% kass,	40%	6 072	2 429 kr	40%	6 222	2 489 kr
Kvigkalv	6% dödl,	0,47	1 229	578 kr	0,47	1 229	578 kr
Tjurkalv	6% dödl,	0,47	1 650	776 kr	0,47	1 650	776 kr
Ekologisk djurhållning	DE				1,00	1 600	1 600 kr
Nettovärde, flytgödsel	ton	20,0	30,00	600 kr	20,00	30	600 kr
Summa intäkter							
(totala intäkter)	3,71	kr/kg			5,24	kr/kg	

Avkastning; minskning leverans 8% i ekokalkyl ovan (0-10%)
 Oförändrad avkastning eko ger ca +3500 kr mjölkintäkt

Mjök 2010 – Konventionell vs Ekologisk

Direkta produktionskostnader			KONV			EKO		
Rekrytering djur								
	Kalvfärdig kviga	st	40%	9 700	3 880 kr	40%	9 700	3 880 kr
Foder								
	Mjölknäring/Helmjök	kg	36	15,62	562 kr	540	4,55	2 457 kr
	Ensilage	kg ts	3 467	1,38	4 784 kr	3678	1,38	5 075 kr
	Bete	kg ts	400	1,00	400 kr	980	1,00	980 kr
	Spannmål egen	kg	2196	1,21	2 657 kr	1520	2,32	3 526 kr
	Koncentrat	kg	1 791	3,09	5 534 kr	826	6,30	5 204 kr
	Mineraler	kg	37	8,44	312 kr	37	8,44	312 kr
	Foderberedning	kg spm	2 196	0,10	220 kr	2040	0,12	245 kr
	Ärt/Åkerböna	kg				520	3,13	1 628 kr
Summa direkta kostnader					18 350			23 307
Bruttoresultat								

Vall & bete 10,75 MJ, kgts/dag

10,6

12,8

Kraftfoder, kg/kg mjök

0,40

0,31

Kraftfoderkostnad kr/liter

0,82

1,13

Mjök 2010 – Konventionell vs Ekologisk

Övriga rörliga kostnader		KONV			EKO		
Strö	kg	300	0,60	180 kr	300	1	180 kr
Semin och kokontroll	st	1	836	836 kr	1	836	836 kr
Veterinär, medicin	st	1	580	580 kr	1	580	580 kr
Div. husdjur, rådgivning	st	1	1 460	1 460 kr	1	1 560	1 560 kr
Drivmedel, traktor	tim	5,48	145	795 kr	5,48	145	795 kr
Energi	kwh	1000	0,5	500 kr	1000	0,5	500 kr
Underhåll stallinventarier	st	1	622	622 kr	1	622	622 kr
Underhåll traktor, mixer, k	st	5,48	64	352 kr	5	64	352 kr
Ränta rörelsekapital (fakt)	0,2	26 967	4,0%	216 kr	32 670	4%	261 kr
Ränta djurkapital (fakt)	1	7 886	4,0%	315 kr	7 961	4,0%	318 kr
Summa övriga prod.kostnader				5 856 kr			6 005 kr
(rörlig prod.kostnad)	2,55	kr/kg					
Täckningsbidrag 1							

Mjök 2010 – Konventionell vs Ekologisk

Täckningsbidrag 1								
Arbetskostnader + fasta kostnader (inventarier)								
Arbete	tim	35	215	7 525 kr	38	215	8 170 kr	
Summa arbetskostnader		35,0		7 525 kr			8 170 kr	
Täckningsbidrag 2								

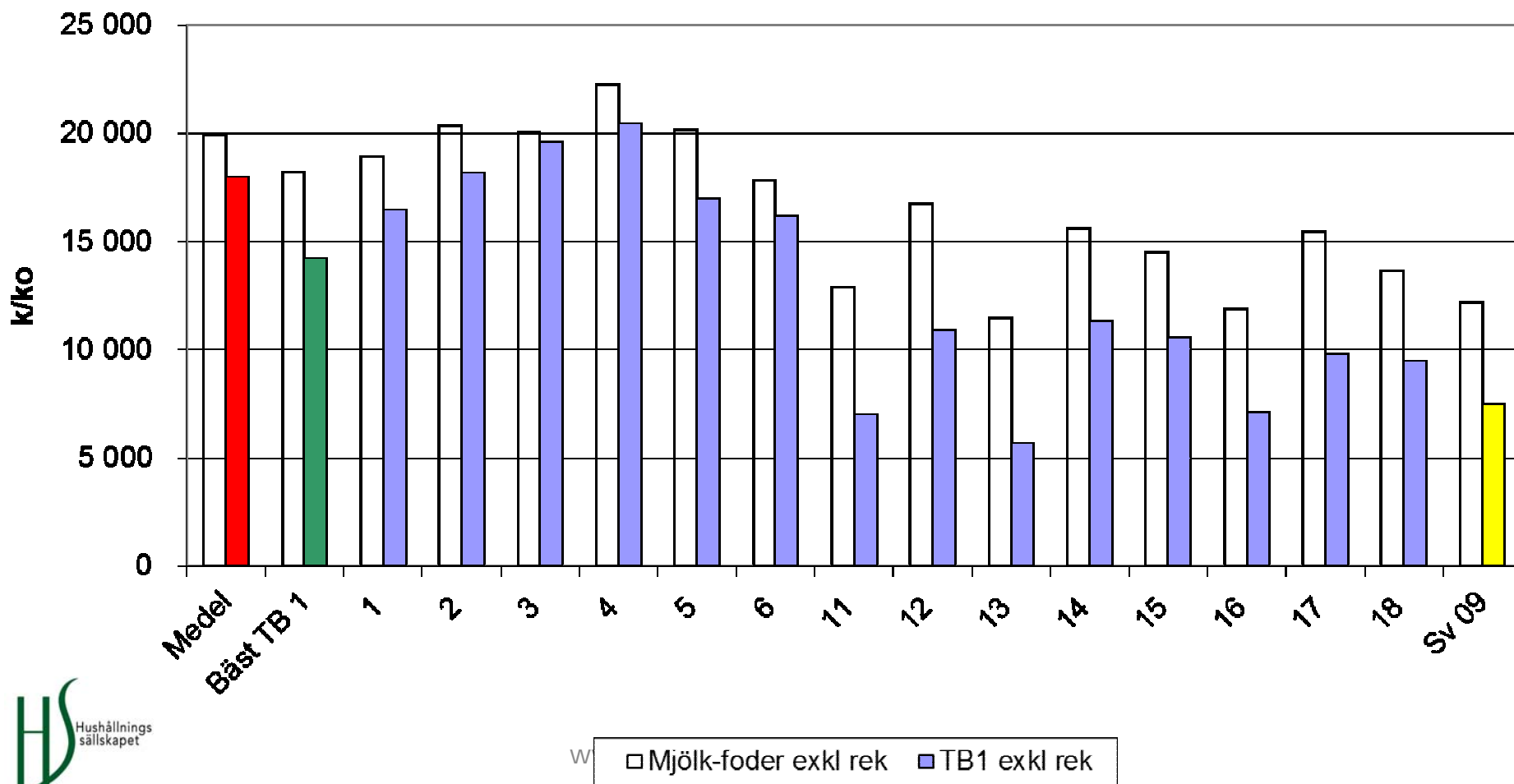
Fördel eko	Mjölktäkt	+ 9000 kr/ko
	Ekostöd	+ 1600 kr/ko
	Mjök kalv	- 1900 kr/ko
	Foder	- 3100 kr/ko
	Div	- 150 kr/ko
	Arbete	- 700 kr/ko

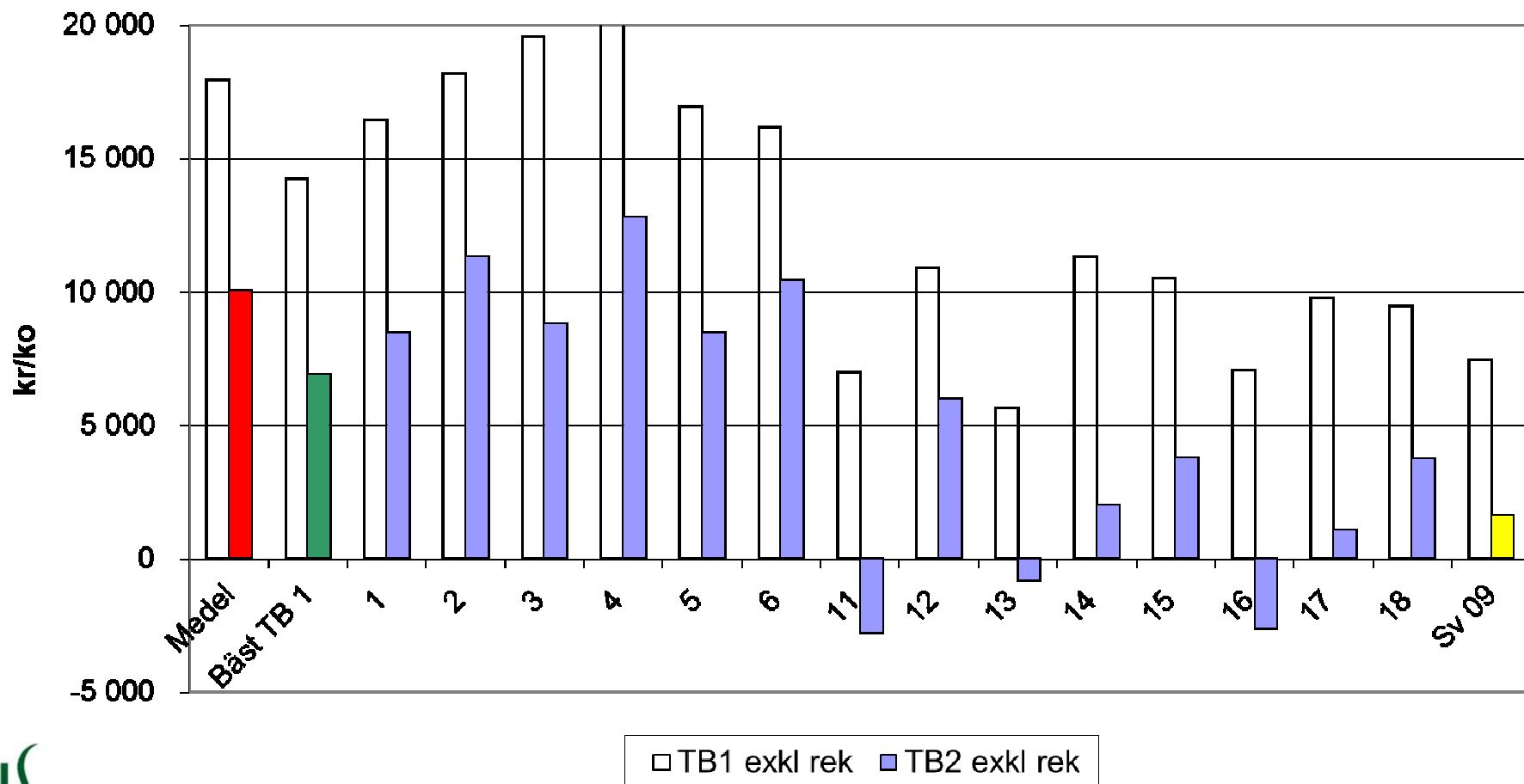
+ ca 4800 kr/ko
eller + 136 %

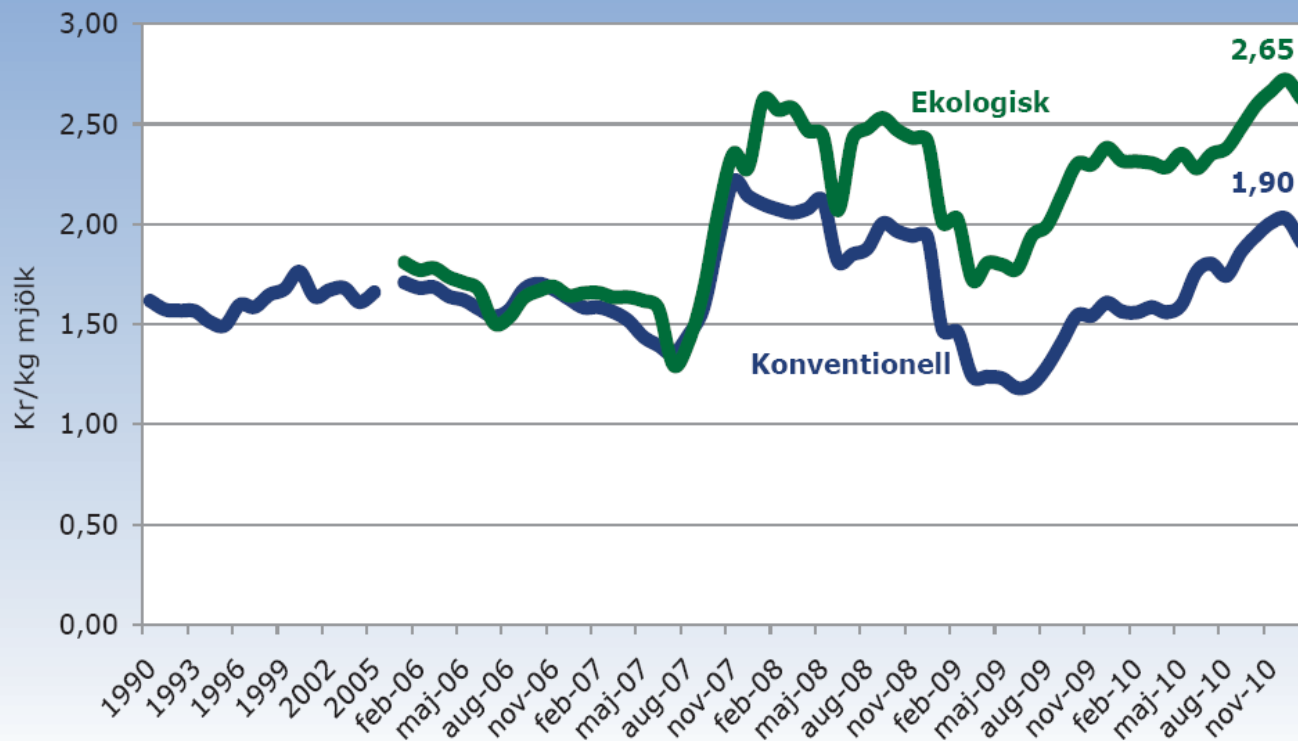
TB 1 och Mjök - foder per ko exkl egen rek

TB 2 per ko exkl egen rek

Mjök minus foder* (1990 – jan (p) 2011)

Källa: Svensk Mjök

*) Exklusive säsongsbetalning. November 2010-januari 2011 prognos. I prognosen ingår endast aviserade avräkningsprisförändringar per den 13/1 2011

www.hushallningssallskapet.se

**Vår verksamhet syftar till att utveckla
företagande på landsbygden och därmed
till att främja en levande landsbygd med
höga värden för hela vårt samhälle.**